

Hippolytos

Priestor: Pred nádvorie bratislavského hradu. Nachádza sa na kopci s výhľadom na mestskú štvrť Petržalka, ktorá je najväčším sídliskom v Európe – v našom pojatí predstavuje geto. Po pravej strane od námestia sa rozprestiera hradný park – ten predstavuje lesy za mestom. Na ľavej strane (niekoľko metrov od hradného areálu) je situovaný parlament Slovenskej republiky – u divákov môže evokovať bruselské sídlo európskeho parlamentu. Na nádvorí sa ďalej nachádza malé vyvýšené pódium, obklopené po stranách dvoma hľadiskami, ktoré sa roztvárajú do priestoru. V istej vzdialenosti od pódia sa nachádza (na ľavej strane) stanovisko novinárov, to je ohraničené železným zábradlím. V zadnej časti priestoru je umiestnené schodisko na múriku, skrz neho sa vchádza do geta. Na múriku sú tiež umiestnené dve obrazovky – na ne sa premietajú zábery zo stanoviska novinárov. Predstavenie sa odohráva vo večerných hodinách, aby sa mohlo pracovať so svetlom.

Dej sa odohráva v mestskom štáte Atény.

Z hradnej brány vychádza s maskou na tvári Faidra v sprievode svojej priateľky. Dvojica kráča pomalým krokom okolo novinárskeho stanoviska, bez toho, aby sa pri nich pristavili. Akonáhle ich skupina reportérov zaregistruje, tak evidentne oživne. Okrem bleskov z fotoaparátov, sa pripravujú tiež televízne štáby na živé vstupy z paláca. Na obrazovke sa objavia zábery z kamery.

Bodové svetlo ožiari stanovisko novinárov.

Reportér: Dobré ráno. Hlásime sa vám naživo z hradného nádvoría. Práve vychádza z brány prvá dáma, sprevádzaná neznámou spoločníčkou. Zrejme to bude niektorá z jej krétskych priateľiek. Dvojica prechádza okolo novinárskeho stanoviska, no nevyzerá to, že by jej excelencia chcela podať nejaké prehlásenie. Azda si vyšla len na do obednú vychádzku. Nič to. Dianie pred palácom budeme i naďalej sledovať a včas vás o všetkom informovať. To je z priestoru pred hradom pre túto chvíľu všetko. Pre verejnoprávnu televíziu Hermes Konstantinidis.

Obrazovka sa vypne.

Reportér: Koniec? Dobré. Kam pôjdeme na obed?

Novinár: Dobrá reportáž.

Reportér: *(sa na neho pousmeje)*

Novinár: Mám Vás v nesmiernej úcte pán Konstantinidis.

Reportér: To ma teší.

Novinár: Viete, jeden nemenovaný zdroj z blízkeho okolia Faidry mi prezradil, že je nešťastná. Že vraj sa pod tou maskou skrýva bledá a prepadlá tvár. Niečo ju trápi. Čo na to hovoríte?

Reportér: Myslíte prvú dámu?

Novinár: Koho iného? Viete koľko by som na tom dokázal vytrieskať. Stačí len jedna fotografia a ľudia uveria všetkému, čo pod ňu napíšete. Len škandálne fotky a palcové titulky dnes predávajú noviny.

Reportér: Pre koho vlastne pracujete?

Novinár: Pre denník Star.

Reportér: *(s opovrhnutím sa na neho pozrie)*

Novinár: Čo?

Reportér: S ľuďmi z bulváru si nemám čo povedať. *(otočí sa ku kameramanovi)* Už si vybral miesto na obed. Poznám tu neďaleko celkom slušnú rodinnú reštauráciu.

Bodové svetlo sa zhasne. Faidra s družkou prichádza na pódium.

Faidra: Ach, pridrž ma a vztýč mi hlavu,
ja cítim sa už dlhšie mdlá byť a bez sily.
Aké ťažké je mať na hlave túto masku prekliatu.

Priateľka k nej okamžite pristúpi a dá jej ju dole.

Priateľka: Nesmieš sa zužovať.

Faidra: Ach, môcť si tak v tieni ľahnúť
a hovieť si na lúke v tráve.
Chcem do lesov ísť, medzi sosny,
kde loveckí psi lovia jeleňov pestrých
a k smrti štvú zver. Ach, ako túžim
zavolať tam na Hippolyta.

Priateľka: Faidra, čo to rozprávaš?

Faidra: To moje srdce tak rozpráva

Priateľka: Hlavne pred novinármi nehovor tak neuvážene,
má k škandálu blízko táto reč tvoja!

Faidra: Ach, kiež by som mohla byť na planinách
prímestských a tam dňom i nocou krotiť
toho mladého athénskeho žrebca.

Priateľka: Aké nerozumné slová si zase preniesla.

Faidra: Ja zasiahnutá som nepoznanou túžbou.

Priateľka: A zdravý tvoj rozum kam podel sa?

Faidra: Ja asi šialená som. Zahaľ ma!

Priateľka jej na tvár nasadí znova masku.

Priateľka: Vždy mali by ľudia mieru zachovať,
keď v priateľstvo vchádzajú spolu,
a nemal by do hĺbky srdca ísť ten cit,
nech púta lásky sú ovládateľné.

Faidra: Prestaň s tým.

Priateľka: Ak nehovorím správne, buď mi to vytknúť máš,
či dobre mienené slová moje počúvnuť.

Faidra: *(mlčí)*

Priateľka: Ja výčitiek už nechám.

Faidra: Poďme už.

Priateľka: Však ak trápi ťa snáď, čo médiám povedať...

Faidra: Mlč!

Opúšťajú pódium rovnakou cestou ako prišli. Keď prechádzajú okolo stanoviska novinárov rozsvieti sa bodové svetlo. Blesky začnú blýskať a reportéri kladú otázky, snažiac sa aspoň na okamžik zadržať prechádzajúcu dvojicu.

Novinár: Vy, neznáma spoločníčka našej prvej dámy. Mohla by ste nám aspoň vyvenovať minútku?

Priateľka: Ja nič neviem.

Reportér: Mohli by sme Vás excelencia požiadať o krátky rozhovor?

Faidra pokrúti hlavou a pokračuje v chôdzi

Novinár: No tak zastavte sa! Aká nemoc zužuje vás? Máme informáciu, že ste chorá. Aká to je nemoc?

Reportér: Madam! Ako pokračujú rozhovory o eurovale? Máte už nejaké informácie z Bruselu?

Vstúpia do prezidentského paláca.

Novinár: Bez poriadneho škandálu tu hypotéku tak skoro nesplatím.

Bodové svetlo sa zhasne a z pravej strany prichádza Hippolytos so svojou družinou, ktorí tvoria výstredne odetí mládenci. Postaví sa v eufórii na pódium a začne tancovať.

Hippolytos: Podťte a slávejte priatel'ia!

Mladík I.: Nech žije lov!

Mladík II.: Nech žije sloboda!

Mladík III.: Nech žije mladosť!

Hippolytos: Podťte a slávejte! Kiež skončím život tak, ako šťastne začal som!

Mladíci si vystúpia za nim na pódium a spoločne začnú tancovať.. Po chvíli z paláca vybehne prezidentský PR poradca. Snaží sa mládencov ukludniť, no oni ho ignorujú a naďalej sa venujú svojmu tancu, ktorý je až príliš telesný. PR poradca sa ich snaží stiahnuť z pódia, ale oni z neho majú výsmech. Nakoniec dá pokyn, aby vypli hudbu. Mládenci prestanú tancovať a Hippolytos k nemu zoskočí..

Hippolytos: Vitaj Apolón, ty najkrajší,
najkrajší z prezidentových poradcov.

Poradca: Zdravým ťa Hippolytos.

Hippolytos: Prečo nechal si pre mňa poslať?

Poradca: Tvoje miesto je medzi stenami paláca.

Hippolytos: Ja poetického čítania som sa zúčastnil,
tu s druhmi mojimi.

Poradca: Tvoje miesto je však na hrade,
kým otec je na európskej rade.

Hippolytos: Ako si len želaš priateľ'u. (*priateľ'sky ho potľapká po ramene*)

Poradca: Ešte niečo pán môj.

Hippolytos: Hovor smelo priateľ'u.

Poradca: Či mohol by si dobrú radu prijať' odo mňa?

Hippolytos: Ale samozrejme, inak by som sa sotva múdrym zdal.

Poradca: Poznáš teda to jedno nepísané pravidlo, čo dané je pri vytváraní mediálneho obrazu?

Hippolytos: *(posmešne)* Vždy sa usmievať?

Poradca: Poznáš?

Hippolytos: Nie, nepoznám.

Poradca: Vždy vládny byť a pyšne nepôsobiť.

Hippolytos: Správne. Pyšný vždy je ľudom protivný. Ale prečo sa na toto ma pýtaš?

Poradca: A nedochádza vládny človek obľuby?

Hippolytos: Ba veľkej, a tiež výhod s malou námahou.

Poradca: Prečo si teda nectíš svoju matku Faidru?

Hippolytos: Nie je mojou matkou.

Poradca: Pozor daj, nech neškodí ti reč.

Hippolytos: Tu z diaľky zdravím iba, lebo čisté srdce mám.

Poradca: No ona zužuje sa pre váš vzťah, denne stretám ju na chodbách, poblednú a bez života.

Hippolytos: Vari za to môžem ja?

Poradca: Je osamotená a spoločnosť jej treba.

Hippolytos: Predsa sestru a priateľku tu má.

Poradca: Však ta posledná prezradila mi, že zúbožená je len skrz teba.

Hippolytos: *(mlčí)*

Poradca: Premôcť sa musíš aspoň pred kamerami.

Hippolytos: Prečo toľko naliehania?

Poradca: Chceš raz predsa stáť v čele, kedysi mocného štátu Aténskeho a znovu ho priviesť k sláve, či nie?

Hippolytos: Či príjemné je múdremu byť u moci?

Poradca: *(mlčí)*

Hippolytos: Nie je, priateľu, len keď myseľ pomiatla
tím ľuďom samovláda, čo je im po chuti.

Poradca: Nemáš na výber. Je to životný údel tvoj a
preto musíš v očiach verejnosti vľúdne pôsobiť.

Hippolytos: A nie je tomu tak?

Poradca: Viac sa s týmito mladíkmi zabávaš,
než na mestské záležitosti dbáš.

Hippolytos: Možno pravdu máš.

Poradca: Veď Faidra mocná je a medzi ľuďmi populárna.
Snaž sa vychádzať s ňou,
nech mienka verejná je ti priklonená.

Hippolytos: Mne nepáči sa však ako človek.

Poradca: Predsa len treba prvú dámu v úcte mať.

Hippolytos: Kiež by hlasy voličov neboli našou potravou.

(chce odísť, no Poradca ho ešte zadrží)

Poradca: A na novinárov tiež nezabúdaj.

Hippolytos: Ja pred nimi si masku dám a
žiadané predstavenie zohrám.

Poradca: *(stranou)* Snád' ti to uveria.

Hippolytos: Už vstúpte, milí druhovia so mnou do domu
a venujte sa jedlu. *(otočí sa na Poradcu)*

A tej svojej Faidre odkáž pozdrav môj!

Hippolytos spolu s mladíkmi sa hlasitého rehotu vstúpi do hradu.

Poradca: Však my nesmieme tých mladých za vzor mať,
nám sluší sa rozprávať rozumne.
Veď poradca múdrejší než politik musí byť.

(Odíde do paláca.)

Rozsvieti sa reflektor na novinárskom stanovišti. Medzi prítomnými je rozruch. Štáby sa pripravujú na živé vstupy. Nervózni novinári a fotografi do seba surovo strkajú, aby si vytvorili čo najlepší priestor okolo železnej ohrady.

Reportér: Pekné poludnie vám prajem. Hlásime sa dnes už po druhý krát z pred paláca, kde sa má vyjadriť hovorca k práve skončenému zasadnutiu v Bruseli. Zdá sa, že lídri krajín eurozóny schválili druhú pôžičku aténskemu štátu a zachránili ho tak pred nevyhnutným bankrotom.

Otvára sa brána paláca, z ktorej vychádza hovorca s asistentkou. Po jeho pravej strane kráča Faidra a tesne za ňou Poradca. Ich tváre sú osvetľované bleskami z fotoaparátov a snímané tiež objektívom kamery.

Reportér: A tu už vidíme prichádzať našu prvú dámu v sprievode prezidentského hovorcu.

Asistentka: Dobrý deň vážené dámy a páni. Dovoľte, aby vás hovorca prezidenta v krátkosti informoval o konferencii lídrov z krajín eurozóny v Bruseli.

Hovorca: Pekné poludnie vám prajem. Ako už iste viete pred chvíľou sa skončila zásadná porada lídrov z krajín eurozóny v Bruseli. Bola na nej schválená pôžička pre Atény vo výške tristo miliárd eur, ktoré budú vyplácané počas následných piatich rokov. Na pôžičku sa nevzťahuje úroková povinnosť a splácať by sa mala začať hneď ako klesne HDP na tri percentá. Jej splatnosť je naplánovaná na tridsať rokov. Ak by i napriek nami ustanoveným opatreniam došlo k bankrotu, povinnosť splácať úver odpadá. Táto finančná injekcia by mala náš mestský štát odvrátiť od najhoršieho možného scenára a postaviť ho opäť na nohy, tak, aby v budúcnosti mohla naša ekonomika začať znovu rásť.

(prestane čítať z papiera a dá pokyn asistentke)

Asistenka: Poprosím tu prítomných novinárov o otázky. Áno, nech sa páči.

Reportér: Dobrý deň Hermes Konstantinidis z verejnoprávnej televízie. Chcel by som sa vás opýtať pán hovorca, v akej oblasti sa peniaze z pôžičky hlavne využijú?

Hovorca: Väčšina poputuje do verejnej správy.

Reportér: Prečo práve tam?

Hovorca: Štát si predovšetkým potrebuje udržať schopných úradníkov.

Reportér: A čo sociálne slabí občania?

Hovorca: Pozrite plánované reformy... *(odmlčí sa)* Tí sú našou prioritnou skupinou.

- Reportér:** No, plánované reformy sa budú dotýkať práve ich. Už teraz musia žiť na hranici chudoby a ak im zoberiete aj to minimum, ktoré od štátu dostávajú, vystavíte ich tak vlastne existenčnému boju. Nebojíte sa ich reakcie?
- Asistentka:** Ďakujem. To už boli tri otázky. Nech sa páči.
- Novinár:** Dobrý deň (*zamumle svoje meno*) denník Star. Kedy sa vráti prezident Théseus späť do vlasti?
- Hovorca:** Posledná správa, ktorú som dostal bola, že už sedí vo vládnom špeciály a je na ceste do Atén.
- Novinár:** Ako bude hrad pristupovať k plánovaným škrtom? Uskutočnia sa i tento rok honosné slávnosti - mestské dionýzie?
- Hovorca:** Myslím, že na tie sa prostriedky v rozpočte nájdu. Zrušili sme v nich divadelné predstavenia, takže nemusíme financovať jednotlivé zbory. O to viac sa chceme zamerať na zábavnú zložku akou je napríklad hľadanie talentu, či spevácka súťaž.
- Novinár:** A čo zhoršujúci sa zdravotný stav prvej dámy?
- Hovorca:** Bohužiaľ o tom nič neviem. Ubezpečujem vás však, že jej zdravotný stav je dobrý a prípadne mystifikácie sú len výplodom... , alebo novinárskou kačicou. (*umelo sa zasmaje*) Dôkazom je ona sama, nevidím na nej žiadne vami opísane problémy.

Faidra predstúpi pred mikrofón

- Faidra:** Ja šťastnou ako nikdy predtým cítim sa byť.
- Novinár:** Veríte, že váš manžel skutočne obťažoval svoju bývalú pracovníčku?
- Asistenka:** Ďakujem to je pre túto chvíľu všetko.

Svetlo zahasne. Odchádzajú do paláca a tesne pri bráne sa Faidra odrhne od trojice a pravou stranou obíde pódium, na ktoré sa postaví.

- Faidra:** Búrka mnou zmieta a ja voči nej som bezradná.
(*kľakne si na kolená*)

My vieme, čo je správne, poznáme to,
Však nekonáme to! Snáď jední z lenivosti,
a iní pred dobrom že prednosť dávajú
len rozkoši.
Keď zranila ma láska to zlo sladké,
chcela som ju čo najčestnejšie znášať.
Najskôr teda som svoju nemoc zamlčať chcela,
všetkým ju zatajiť.

Veď nemožno veriť jazyku, čo u iných
síce myšlienky pozná kárat', ale pritom sám
svojich vlastných početných trampôt,
býva sprievodcom.
Predsa ani nechcem skrývať čestné skutky svoje,
ani mnoho svedkov mať', že jednám hanebne.
(postavy sa a úpenlivo sa obracia na publikum)

Ja poznala som ten svoj čin i nemoc neblahú
a dobre viem, že žena čo tomu prepadla
je u všetkých v prekliatí. Tak zle nech zhynie tá,
ktorá prvá začala tak s mužmi cudzími
svoje lôžko hanobiť.
(si dá z tváre dole masku)

Z hradnej brány vyjde Ariadna a zostáva v prítmí.

Faidra: Mňa v náruč smrti ženie práve strach,
že raz chytia ma, ako muža hanobím
i vlastné deti svoje. Nech voľne, slobodne
ďalej žijú v Aténach, v tom meste slávnom
nech majú kvôli matke dobrú povest' vždy.
Má muž, inak v srdci smelý, pocit otroka,
keď o matke alebo otcovi vie niečo špatného.
Len to je že vraj tak cenné ako život sám.

(položí masku na stred pódia)

Čas nadstaví však špatným ľuďom zrkadlo
a tvár potom ich ukáže.

(vzlečie si šaty a rozprestrie ich pod masku)

Moje ruky čisté sú, avšak duch je poškvrněný.

Ariadna: Sestra ?

Faidra: *(sa zdesene obzrie)*

Ariadna: Čo to vedieš za reči čudné?

Faidra: Som stratená.

Ariadna: Či ublížil ti niekto z cudzích nepriateľ'ov?

Faidra: Mňa priateľ' hubí proti vôli mojej.

Ariadna: Je Théseus vinný snád' a spáchal vinu on?

Faidra: Kiež neuvidí ma nikto jemu ukrivdiť.

Ariadna: Čo hrozného ťa teda k žiaľu poháňa?

Faidra: To desím sa povedať ti.

Ariadna: Čo mám s tebou robiť?

Faidra: Len ponechaj ma v mojej vine,
tebe neškodím!

Ariadna: Nie s úmyslom zrejším.

Faidra: Preto nenúť ma.

Ariadna: Čo horšieho môže sa mi stať, než druhá byť?

Faidra: Byť vyhnaná do geta! (*ukáže na panelákové sídlisko*)

Ariadna: (*zdesene sa chytí tváre*)

Faidra: Ty zhynieš, mne však ku cti bude táto vec.

Ariadna: Prečo teda skrývaš vec tak šľachetnú? (*priateľsky k nej pristúpi*)
Tvoja česť tým väčšia bude, ak povieš to.

Faidra: Ach kiež by si ty mi povedala, čo mám povedať ja.

Ariadna: Čo skryté, nepoznám predsa, veď nie som veštkyňa.

Faidra: Som nešťastná už dávnejšie, nie až teraz.

Ariadna: Som... (*posmešne*) zdesená.

Faidra: Ach akou láskou vzplanula som úbohá!
To rozkoš najvyššia, však bolesť zároveň
a mne dostalo sa toho druhého.

Ariadna: Čo hovoríš? Miluješ? A koho, sestra moja?

Faidra: No, ako sa volá – tej feministky syn?

Ariadna: Ty myslíš Hippol...?

Faidra: Ty si to meno vyriekla, a nie ja!

(*obe na seba hľadajú až sa po chvíli jedna z nich odhodlá prehovoriť*)

- Ariadna:** Ved' nie je treba ti len slov, ale muža:
rýchlo nech sa to dozvie
a podrobne mu povieme všetko o tebe.
- Faidra:** Jak hrozné, čo si práve vyriekla! Zavri ústa už
a neprenášaj znovu reč tak hanebnú!
- Ariadna:** Je hanebná, však lepšia než krásna reč:
je prospešnejší čin, než prázdne slovo.
- Faidra:** Ďalej nechod'! V srdci ešte láske bránim sa,
ak však budeš ďalej krásne hovoriť o špatnom,
to už klesnem do priepasti, čo pred ňou utekám.
- Ariadna:** Keď súdiš tak, ty si nemala zlou cestou ísť,
tou ktorou si išla!
- Faidra:** Strach mám, že príliš múdrou sa prejavuješ byť.
- Ariadna:** Čoho sa bojíš?
- Faidra:** Že Thésovmu synovi niečo vyzradíš.
- Ariadna:** Čo ťa to napadá!
- Faidra:** Neviem, či dôverovať ti.
- Ariadna:** Ja predsa by som nezradila svoju sestru.
- Faidra:** To vraveli mnohí predtým než zradili.
- Ariadna:** Ver mi.
- Faidra:** Či inú možnosť mám?
- Ariadna:** *(mlčí)*
- Faidra:** Choď už, chcem byť sama.
- Ariadna:** Neboj sa, však ja to dobre zariadim. *(a so skrývaným smiechom opustí scénu)*

Faidra zdrvene hľadá na geto. Akonáhle je sama, tak sa rozplače. Chce si zdvihnúť masku a nasadiť si ju na tvár, ale v zapätí ju z odporom odhodí smerom na novinárske stanovisko. Vstúpi do paláca.

Rozsvieti sa stanovisko novinárov a na obrazovke sa začne premietat' živý vstup reportéra.

- Reportér:** Prajem našim divákovi pekné poludnie. Práve bolo vydané oficiálne prehlásenie hradu, týkajúce sa divadelných predstavení v mestských

dionýziach. V ňom hovorca s poľutovaním oznámil, že prezident, ktorý by sa mal už onedlho vrátiť zo svojej pracovnej cesty, zamietol petíciu umeleckej obce. Dôvodom je nedostatok finančných prostriedkov kvôli prebiehajúcej ekonomickej kríze. Táto odpoveď umelcov natoľko rozhorčila, že väčšina z nich vyšla do ulíc, aby ukázali svoju nespokojnosť s vládou politikou. Ich pochod sa mal ukončiť práve tu na hradnom námestí, no asi v polovici plánovanej cesty ich násilne rozohnali bezpečnostné orgány za použitia vodného dela a slzného plynu. Tiež máme správy o tom, že boli zatknutí hlavní organizátori pochodu spolu s vodcami vládnej opozície. Boli odvezení nevedno kam. Tento zásah však vyvolal rozhorčenie u obyvateľov neslávného geta, v ktorom následne prepukli masové nepokoje a musela byť povolaná armáda. Na sociálnych sieťach sa objavujú správy o možnej revolúcii v Aténach. Pri mne už stojí náš významný dramatik pán Eurípidés. Dobrý deň.

Eurípidés: Dobrý deň.

Reportér: Čo hovoríte na demonstráciu proti zrušeniu divadla na mestských slávnostiach, ktorá následne prerastá do masových demonstrácií?

Eurípidés: Pozrite, ja nevidím dôvod na ich zrušenie. Určite nie pre nedostatok financií. Plánovaná talentová show, či spevácka súťaž budú v konečnom dôsledku stať trojnásobne viac ako divadelný festival. Skutočným dôvodom je podľa mňa obava hradu z kritiky súčasných pomerov, ktorá by určite na javisku zaznela.

Reportér: Neoficiálne zdroje hovoria o zadržaní niekoľkých popredných dramatikov.

Eurípidés: Áno, bol som svedkom takého zatknutia v mestskom divadle. Nejednalo sa priamo o dramatika, ale o niekoľkých členov zboru.

Reportér: Vidíte v tom snahu hradu umlčať opozíciu?

Eurípidés: Celkom určite.

Reportér: Aké budú ďalšie kroky umeleckej obce?

Eurípidés: Pred okamžikom sme sa spojili s lídrami opozície a zlúčili sa v jedno teleso. Bol spísaný manifest a vyžadujeme, aby ho vláda bod po bode splnila. Dovtedy neopustíme ulice.

Reportér: Ďakujem vám pre túto chvíľu za rozhovor.

Eurípidés: Tiež ďakujem.

Reportér: Situáciu na uliciach budeme i naďalej monitorovať a počkáme si na prehlásenie samotného prezidenta Thésea, keď sa vráti z pracovnej cesty. Z hradného námestia Hermes Konstantinidis

Svetlá na novinárskom stanovisku zhasnú. Z hradu vybieha zdesená Faidrina.

Faidra: To Hippolitos kričí, feministkin syn,
a hroznou rečou uráža moju sestru.

(chvíľu počúva pred dverami)

Faidra: Hľa zrejme nazýva ju biednou kupliarkou,
že lôžko svojho švagra hanbe vydala.

(beží do stredu pódia a kľakne si na kolená, otočená k publiku)

Faidra: Som zradená, život môj, zradou sestry mojej.
Von vyšlo tajomstvo, čím som stratená.
Že povedala, čo ma trápi, tým ma zničila!

(odhodlane sa postaví a tvár jej zväžnie)

Faidra: Len jedno viem, že teraz v tomto nešťastí
liek jediný mi zostáva: zomrieť rýchle, hneď!

(z paláca vybieha rozzúrený Hippolytos)

Hippolytos: Aký strašný zmysel slov, čo teraz som vypočul!
Keď hroznú vec som sa dozvedel, že mlčať nemôžem.

(vykročí smerom k novinárskemu stanovisku)

Faidra: *(beží k nemu)* Ja zaklínam ťa pri tvojej krásnej pravici.
Stoj!

Hippolytos: Faidra! Ako pomyslieť si na to mohla?

Faidra: Ja už nemyslím, pretože ma srdce ovláda.

Hippolytos: Aký ohavný to nástroj bez zábran.

Faidra: Nemôžem za to.

Hippolytos: *(mlčí)*

Faidra: Ach, pri kolenách tvojich ťa prosím, nenič ma!

Hippolytos: Daj ruku preč a na moje šaty nesiahaj.

Faidra: Veď pre verejnosť nebola moja reč!

Hippolytos: Mlčať však nemôžem.

Faidra: Ach, čo chceš urobiť?

Hippolytos: Viem len jedno. Kto hreší, nie je priateľ môj.

Faidra: Ved' ľudia chybujú.

Hippolytos: Ty si mi biedna, poslala ponúkať svoje lono,
čo je pre mňa vec najzvrhlejšia.
Či som špatný snád', keď
iba návrhom sa cítim poškrvnený?
Pamätaj dobre, žena! Chráni ťa moja poctivosť.
Teraz pôjdem z domu, pokiaľ v cudzine
zotrúva Théseus, a moje ústa o všetkom pomlčia.
A až sa sem otec vráti, potom uvidím,
ako v tvár mu pohliadneš : už budem poznať.
Ja nikdy nebudem siať nenávisť k ženám,
i keď tie vždycky špatné sú.

(odíde do pravej strany, tam kde sa nachádza les)

Faidra: Aké nešťastné, aké biedne sú osudy žien!
Osud najhorší všetkých žien mám ja.

(z brány vide Ariadna s úsmevom na tvári)

Faidra: Ty žena ničomná, čo hubíš rodinu,
Čo si mi to spravila?

Ariadna: *(pohrdavo)* Nuž nebola som veru rozumná.

Faidra: Či netušila som ja, čo v úmysle si mala
a nekázala mlčať?

Ariadna: *(mlčí)*

Faidra: On planie v srdci hnevom a potom u otca
dá za vinu iba mne a rečou hanebnou zem celú naplní.
Nech zhynieš ty i každý, kto svojim príbuzným
je povolný zákerne ubližovať.

Ariadna: Dost' bolo reči sestra. Pomsta je dokonaná.

Faidra: Prečo, ale si mi ublížila?

Ariadna: Za to, že lásku si mi prebrala
a druhou ma učinila.
(zo slzami v očiach)

Ja dopomohla som mu k moci, tam
na rodnej Kréte a mocnou mala sa stať.
On však opustil ma znenazdajky a
ja musela som sa svetom sama predierať.
Nepoznáš ty mladšia sestra moja,

čo odvrhnutou byť pre ženu znamená.
Roky čakám kým svoju pomstu vykonám, a preto
ponížene vstúpila som do Atén a po vôli ti bola
a pritom obdivovala to čo malo patriť mne.
Ach je dokonané, rob si so mnou čo chceš.

Faidra: On požiadal ma o ruku a... .

Ariadna: A ty si sa mu z radosťou podvolila,
nedbajúc pri tom na vlastnú sestru.

Faidra: Nič z toho som netušila.

Ariadna: Stačilo sa zaujímať o svet okolo.
Ty však nikdy si sa nepýtala a
preto ti patrí tento trest hanebný.

Faidra: Ako tak krutá môžeš byť?

Ariadna: Tou spravil ma tvoj manžel.

Faidra: Nedokážem ti odpustiť.

Ariadna: Ani to nežiadam. Svoj údel príjmem a
hlavu pred tebou neskloním.

Faidra: Ako chceš. Ja posielam ťa na vždy do geta.
Tam medzi chudákmi svoj život dožiješ a
bez prezidentských výsad sa predierať budeš.

Ariadna: Je lepšie medzi biednymi byť,
než s tebou spoločne vzduch dýchať.

Faidra: Chod' odo mňa hneď preč a
sama o seba sa staraj.

Ariadna: Buď navždy zbohom.

Faidra: Neboj sa ja svoje veci dobre zariadim.

*(Ariadna sa otočí a vzpriamená odíde ku schodom, po ktorých zide do geta . Faidra chvíľu
bezradne chodí v kruhu až sa zastaví a vzhliadne k publiku)*

Faidra: Keď som všetko zvažila,

ja v nešťastí svojom našla cestu jedinú,
ako zachovať svojim deťom život vo všetkej cti
a pri terajšej rane mať tiež zisk.

Otočí sa k novinárskemu stanovisku a dá pokyn bulvárnemu novinárovi, aby za ňou prišiel na pódium. Počas ich rozhovoru sa osvetlí stanovisko. Z pravej strany prichádza osvetlený Théseus, sprevádzaný ochrankou a svojou sekretárkou. Skupina prichádza k novinárom.

Reportér: Dobrý večer pán prezident. Dovoľte mi jednu otázku na kameru?

Sekretárka: Pán prezident vám odpovie iba na jednu otázku. Po dlhej ceste je značne unavený.

Reportér: Ako sa postavíte k práve prebiehajúcim občianskym nepokojom?

Théseus: *(sa zamyslí)*
Ja osobne chcem jednať s opozíciou
a navždy zjednať mier v tejto obci,
nech konečne možno začať s reformami.
Tie teraz najdôležitejšie sú pre našu budúcnosť.

Reportér: Prijmete teda ich spísané podmienky?

Théseus: To prejednané bude na parlamentnej pôde.

Reportér: Ste teda naklonený k rokovaniam?

Théseus: Áno. *(rozlúči sa a odchádza)*

Reportér: Ďakujem pán prezident. Tak pre dnešok to zabalíme chlapi. Pošlite tie zábery do nočných správ.

Théseus zo skupinou kráča nádvorím.

Théseus: Na zajtra ráno vládny brífing zvolajte.

Sekretárka: Aké sú rozkazy pre bezpečnostné zložky?

Théseus: Nech pokračujú vo svojej práci a
neberú ohľady na nikoho.
Ak umelci chcú krv na uliciach,
potom nech pijú ju z plnej čaše.
Ja nikým nenechám sa vydierať,
nakoľko Theseus sa volám.

Sekretárka: Ako rozkážete excelencia.

(vstúpia do paláca)

Faidra zatiaľ dorozpráva s novinárom a pošle ho spať na predošlé miesto

Faidra: Všetko čo zariadiť mala som,
je nenávratne vykonané.
Teraz len musím zomrieť!

(vytiahne spod blúzky nôž)

Moja smrť však bude skazou tiež druhému,
nech dozvie sa, že nemá pri mojom nešťastí
byť pyšný, a až pozná so mnou následky
mojej choroby, nech skromným byť sa naučí.

(čepel noža zapichne do bielych šiat a zronená odíde po schodoch do geta)

Priateľka: *(vyjde von z paláca)*
Ach Faidra, beda!
Sem všetci ponáhľajte sa, kto blízko domu je!

(vybehnú sluhovia a hradná stráž)

Slúžka: Koniec! Nie je prvá dáma už živá!

Priateľka: Prečo sa neponáhľate? Nech niekto zavolá
záchranku, snáď pomôcť sa jej ešte dá.

Sluha: Už žiaľ nedá. Prvá dáma je mŕtva!

(všetci sa zbehnú okolo bielych šiat)

Priateľka: To mŕtve telo vzpriamte, rovno položte!

(z paláca vychádza Théseus z polonahou sekretárkou)

Théseus: Čo je to za krik?
Ja počul som žiaľny nárek služobných.

Priateľka: Faidra! Manželka tvoje je mŕtva, aký žiaľ.

Théseus: Že manželka moja zhynula?

(prístupí k nej a zovrie šaty do náručia)

Théseus: A ako zahynula úbohá?

Priateľka: Hľa, dýkou touto si srdce prebodla.

(podá mu ju)

Théseus: Ach aké sú to muka! Ja, mesto, utrpel som strasť najväčšiu z mojich strastí.
Aké veľké more zla vidím, úbohý,
že nemôžem z neho nikdy vyplávať už,
a zachrániť sa z vln toho nešťastia.
Ach, žena moja!
Ako vtáča z rúk mojich si mi ulietla,
Zmizla mi rýchlym letom do neba.
Ach, beda, krutá bolesť, bolesť ukrutná!
Tu vinu nesiem zrejme z pradávnych už dôb.

(pustí so žiaľom šaty a pomaly odchádza so sekretárkou do hradu)

Théseus: Zajtra nakazujem zrušiť brífing a vládu uvedomte,
že moc preberám do vlastných rúk.

Sekretárka: Ako rozkážete vaša excelencia.

Théseus: Vyhláste tiež štátny smútok a nech neopováži sa nikto do ulíc vyjsť,
inak bude potrestaný kruto.
Pohreb Faidry bude pri západe slnka.

Sekretárka: Všetko zariadim.

(vstúpia do paláca)

Skupina na pódiu uhladí biele šaty a odíde do paláca. Na scéne zostane len čestná stráž. Z obrazovky začne znieť grécka hymna ako na záver vysielania a po jej skončení sa objaví známy monogram, sprevádzaný piskľavým zvukom. Tma.

(rozsvieti sa svetlo na stanovisku novinárov)

Reportér: Dobré ráno, hlásime sa z pred hradu, kde pred chvíľou prezidentov hovorca potvrdil zdrvujúcu správu o smrti našej milovanej prvej dámy Faidry, ktorá v nočných hodinách spáchala samovraždu. Ako dôvod sa v prehlásení uvádzajú dlhodobé psychické problémy. O tom však môžeme polemizovať, nakoľko denník Star dnes na svojich stránkach priniesol posledné interview s Faidrou, kde jej excelencia odhaľuje neblahý čin, ktorého sa stala obeťou. Odhaľuje v ňom, že bola pred časom znásilnená synom Théseovým – Hippolytom. Tento zvrhlý skutok ju následne priviedol až k psychickému zrúteniu, kedy už naďalej nemohla čeliť svojmu poníženiu a preto si radšej zvolila smrť. V očiach občanov je to hrdinský skutok a tí rozhorčene žiadajú hlavu Hippolyta. Uvidíme ako sa zachová hrad. Povedie Théseus svojho zvrhlého syna pred súdny tribunál? Toto všetko budeme sledovať v nasledujúcich hodinách. Isté je, že pohreb ľudmi milovanej Faidry by sa mal uskutočniť dnes

pri západe slnka. Odo mňa je to pre túto chvíľu všetko. Odovzdám slovo späť do štúdia.

Kameraman: Dobre mám to.

Reportér: Povedzte niekomu nech objedná pizzu, budeme obedovať v prenosovom voze.

(prichádza vysmiaty novinár)

Novinár: Á dobrý deň pán Hermes Konstantinidis. Pracujete? Pracujete?

Reportér: Čo iné nám zostáva.

Novinár: Treba sa snažiť a možno to dotiahnete tam, kde ja. *(smiech)*

Reportér: Blahoželám k interview.

Novinár: A viete vy čo? Všetko je to o známostiach.

Reportér: Asi áno.

Novinárom: To interview som predal za sto tisíc eur.

Reportér: Gratulujem.

Novinár: Idem práve na hrad podpísať zmluvu.

Reportér: A akú?

Novinár: Dnes ráno ma menovali šéfom mestskej tlačovej agentúry.

Reportér: Hm.

Novinár: Už mnou neopovrhujete že? To sa nám, ale otočila karta? A viete vy čo drahý kolega, zrejme tento rok vyhrám cenu za novinára roka. *(posmešný smiech)*

Stanovisko novinárov sa ocitne v tme a z hradu vyjde skupina žien, nesúca červené ruže, ktoré položia okolo bielych šiat na pódiu. Ženy si pietne posadajú okolo šiat a začnú trúchliť.

(z hradu vychádza Théseus so sekretárkou a poradcom. V rukách drží bulvárny denník Star)

Théseus: Som zdrvený, ja úbohý!
Akú zvesť som poznal v denníku tomto,
Čo o pomstu volá!
Ach mesto, mesto moje! Môjho syna znič,
daj, aby neprežil už tento dnešný deň!

Poradca: Môj prezident, svoje želanie odvolaj.
Svoju chybu skoro poznáš! Len ma poslúchni!

Théseus: To nemožno! Ešte k tomu ja ho vyštvem zo zeme, vyhnaný bude do geta a tam trpkó život povlečie.

(prichádza Hyppolytos z lesov)

Poradca: Hľa, Hippolytos sám, tvoj syn, a v pravý čas sem prichádza. Nechaj stranou, Théseus, zlý hnev a zväž, čo tvojmu domu na prospech!

Hippolytos: Ponáhl'am sa sem, však nepoznám príčinu, a preto by som si prial ju počuť od teba.
(zaregistruje mŕtvu Faidru)
Vidím tvoju manželku tu mŕtvu.
Čo stretlo ju zlého? A ako zahynula?

Théseus: *(mlčí)*

Hippolytos: Ty mlčíš? Nepomáha mlčať v nešťastí.

Théseus: Nečítaš snáď bulvárny denník Star?

Hippolytos: Ten výtlačok sa mojej mysli prieči.

(sekretárka prichádza k reportérom s kamerami a prizýva ich k pódiu)

Théseus: Ó ľudia, ktorí márne mnoho zviete, k čomu na sto umení sa učíte, ste schopní všetko naliezt', jedno však ste nestihli a nevíete to: ako nerozumných ľudí učiť rozvahe!

Hippolytos: Otče, nie čas viesť rozpravy, mám strach, že nešťastie ti jazyk pomiatlo.

Théseus: Mali by mať ľudia jasné vodítka, ako rozpoznávať presne zmýšľanie, kto skutočný priateľ a kto nie je.

Hippolytos: Som, otče, z teba zdesený: desí ma tvoja reč Tak zmätená a celkom proti rozumu.

Théseus: A beda ľudskej mysli! Kam až dospeje? Kde bude koniec smelosti a drzosti?
(otočí sa na kamery)

Len vzhliadnite na tohto tu: Je to vlastný syn, a hanobil moje lôžko! Usvedčila ho tá mŕtva, že je zrejme zlosyn najväčší. Ty že si rozvážny a zbavený všetkej špatnosti?

Nuž chváľ sa ďalej a jedz iba stravu bezmäsu
a zapodievaj sa filozofiou. Riad' sa Camusom,
ďalej triešti a maj v úcte knižnú učenosť!

Hippolytos: Tvoj hnev je hrozný, otče, myseľ vzbúrená!

Théseus: Moja manželka je mŕtva! To najviac proti tebe
svedčí úbožiak.

Hippolytos: Ja predsa som ju nezabil.

Théseus: Ved' aká prísaha a ktoré svedectvo
je silnejšie než jej? (*hodí po ňom denník Star*)
Trestu neujdeš!

Hippolytos: (*si prečíta titulnú stranu*)
Vzplanula túžbou ku mne.

Théseus: To podľa teba.

Hippolytos: Ako dokázať mám svoju nevinu?
Ja nikdy by som...

Théseus: (*ho gestom ruky preruší*)
Však prečo tu teraz s tvojimi slovami zápasím,
keď terajší svedok – mŕtva – tu je?
Ty z tohto paláca hneď ako vyhnanec zmizni.

Hippolytos: (*pokorne*)
Ja nemám schopnosť hovoriť pekne pred kamerami,
len v krúžku druhov svojich som zbehlejší.
Teraz musím sa však ozvať, keď ma postihlo
to nešťastie... Toto slnko, hľa, i zem vidíš -
na nej rozvážnejší muž, než ja som, nežije,
i keď to popieraš. Ja dokážem ctiť authority
a tiež mať kruh priateľov, ktorý nepáchajú bezprávie
a ktorí hanbia sa i riadiť k špatnostiam
či v hanbnostiach na pomoc byť priateľom.
Moja mravnosť rovnako ťa nepresvedčí: sám
potom musíš dokázať, ako som sa pokazil.

Théseus: Mlč už zlosyn!

Hippolytos: Ved' keby som mal ja svedka, ako som ja sám,
a hájil by som sa v čase, kedy žila ona, potom
by si pri vyšetovaní poznal pravých vinníkov.

Théseus: Na čo vyšetrovať keď dôkaz v rukách máš? (*ukáže na denník Star*)

- Hippolytos:** Nikdy som sa nedotkol ženy tvojej, prisahám ti, že nikdy nechcel som to, ani nemal v úmysle. Či z bázne zničila svoj život žena tvoja, to neviem. Ja mal som rozvahu, však zle ju užil.
- Poradca:** Svoje obvinenie padne ty si vyvrátil.
- Théseus:** Či nie je kúzelník alebo čarodej ten muž, keď spolieha, že touto rečou omámi moju dušu on, čo svojho otca zneuctil.
- Hippolytos:** I ty tak jednáš, otče, veľmi divím sa: Ved' keby si bol môj syn a ja bol otec tvoj a ja mal za to, že si sa dotkol ženy mojej, hneď zabil by som ťa, nie však strestal vyhnanstvom.
- Théseus:** Ako znamenito rozprávaš. Tak však nezomrieš. Smrť rýchla príliš malý trest je pre smilníka! Keď takýto zákon sám sebe si uložil, ako vyhnanec z paláca sa túlaj po gete a trpký život znášaj tam.
- Hippolytos:** Čo nepočkáš až čas všetko vysvetlí?
- Théseus:** Ty si mi tak protivný.
- Poradca:** Vaša excelencia radím všetko zvážiť len, nechceme, aby toto nedorozumenie prerástlo v zlý sen. Verte mojej rade a vyčkajte kým bolesť pominie a potom súd'te vinníkov.
- Hippolytos:** Čo bez súdu snáď chceš ma vyhnať? Nič nedbať práva, zákonov a mojej záruky?
- Théseus:** Tu denník, v ktorom nie sú žiadne tajnosti, ťa spoľahlivo viní.
- Poradca:** Zadrž Théseus, snáď nebudeš sa riadiť bulvárom!
- Théseus:** Ty mlč! A ty čo najrýchlejšie opusť pôdu otcovskú.
- Hippolytos:** V čí dom mám teraz vojsť, keď vyhnaný som z tejto príčiny?
- Théseus:** Choď tam, kde zvodcov žien ako host'ov vítajú a spoločníkov ich do svojho domu pozývajú.

Hippolytos: Ako to srdce trhá a k slzám ponúka,
keď zvrhlíkom sa javím, ako si myslíš ty.

Théseus: Ty vtedy si vzdychať mal a najprv rozmýšľať,
keď odvážil si sa zneuctiť otcovi manželku!

Hippolytos: Je zrejme rozhodnuté! Ja nešťastník!
Viem ako to bolo, však neviem, ako to povedať mám.
Kiež nikto z priateľov nie je synom nevlastným.

Théseus: Preč, stráže, ho vlečte! Nepočuli ste,
že za vyhnanca už dávno som ho prehlásil?

Stráže chopia Hippolyta a pomaly ho odvádzajú ku schodom do geta. Ten zo slzami v očiach hľadá na Thésea. Po ceste zo zeme zodvihne masku, ktorú tam predtým pohodila Faidra a nasadí si ju na tvár. Keď prechádza okolo jednej z obrazoviek, tak sa zastaví.

Hippolytos: Kiež stál by som proti sebe a hľadel na seba!

(zlieza po schodoch do geta)

Poradca: Moja skrytá dôvera v rozum mizne,
kedykoľvek vidím činy a osudy ľudí.
Všetko sa zo všetkých strán mení,
ľudský život sa utvára po každá krát inak
a stále je plný strastí.
(si povzdychne)

Moja myseľ sa kalí,
keď vidím to nešťastie náhle.

Théseus: Prestaň s tým nariekaním.

Poradca: Mlčím a odchádzam s hlavou zvesenou,
hľadať spravodlivosť medzi občanov,
pretože ta z paláca bola práve poslaná
do trvalého vyhnanstva.

Théseus: Len si choď ty staromylný blázon,
ja nájdem si hneď za teba náhradu.

Poradca: *(vyszlečie si sutanu a odíde smerom k vládnej budove)*

Théseus: Priprav všetko pre dnešný smútočný obrad.

Sekretárka: Samozrejme, pane.
(obráti sa na prítomných reportérov)
Pán prezident už dnes nebude podávať prehlásenia.

Reportéri sa vracajú na svoje stanovisko, keď náhle dostávajú zo štúdia správu. Okamžite začnú baliť svoje veci a v rýchlosti opúšťajú hradné námestie.

Théseus sa ešte líči s Faidrou, zatiaľ čo sekretárka dáva pokyny slúžkam na pódiu. Po chvíli všetci odchádzajú až na Thésea.

(z paláca vychádza hovorca)

Hovorca: Pane máme problém!

Théseus: Čo je? Čo nejaké zas nové nešťastie?

Hovorca: Viac než to.

Théseus: Ty desíš ma. Hovor!

Hovorca: Ľudia vyšli do ulíc, aby si uctili pamiatku Faidry. Ich pochod bol mierumilovný, so sviečkami, avšak náhle ozbrojené jednotky po nich strieľať začali ostrými nábojmi, držiac sa vášho včerajšieho nariadenia. V momente bolo niekoľko mŕtvych a desiatky zranených. To rozbesnilo dav do nepríčetnosti. Začali vrhať všetkým čo mali po ruke. Vojaci odpovedali streľbou, čo rozdivočilo ich ešte viac. Tu znenazdajky sa k ním pridali včerajší rebeli, dneska už však vyzbrojení ruskými kalachmi a zatlačili našu armádu až do mestského centra. Títo demonštranti z geta sa teraz pokúšajú vziať palác útokom. Nebude trvať dlho a prerazia zátaras, potom budeme stratení.

Théseus: Boh nám pomáhaj.

Hovorca: Čo prikazujete môj pane?

Théseus: Zavolajte späť poradcu!

Hovorca: Ten už je zrejme za zábranami.

Théseus: Mám vyjednávať, či bojovať až do posledných síl?

Hovorca: Vyjednávať! Konat! Inak sme stratení.

Théseus: Prekliata funkcia, čo bola mi zverená.

Hovorca: Nie je čas nariekať.

Théseus: Ja vzdávam sa.

Hovorca: To je naša záhuba.

Théseus: Nech stane sa,
čo mi osud mi nadelil.

(z paláca vychádza sekretárka)

Sekretárka: Zapnite si obrazovku môj pane.

Théseus: Vari sledovať mám ako sa polis rúca?

Sekretárka: Pozrite.

(na obrazovke sa objaví reportér a vedľa neho Hippolytos kľachiaci na kolenách. V pozadí stoja dvaja zakuklený povstalci)

Reportér: Dobré popoludnie. Hlásime sa vám z mestskej agory, kde práve povstalci zajali prezidentovho syna Hippolyta. Ako jediná televízia vám prinášame posledné slova tohto zvrhlého člena politickej rodiny, nakoľko samozvaný súd ho odsúdil k trestu smrti. *(priloží mikrofón k Hippolytovi)*

Hippolytos: Otče, ak to sleduješ,
tak počuj moje posledné slová.
(dá si z tváre dole masku)
Jen jedného som oprostý, v čom polapil si ma,
ako súdiš: *odnes neviem, čo je ženu mať.*

Jeden z povstalcov sa k nemu nakloní a bodne ho do chrbta.

Hippolytos: Teraz bolesť, ach, bolesť mnou preniká.
Kiež čierna osudná Smrť, čierna ako noc,
ma zahalí preneš'astného a naveky uspí!

Hippolytos zomiera.

Reportér: Vážený diváci, práve ste boli svedkami popravy v priamom prenose - azda po prvý krát v histórii televízneho vysielania. Tieto šokujúce zábery sú odrazom posledných hodín, počas ktorých moc do svojich rúk prevzala opozícia. Ta by mala po dobití prezidentského paláca zostaviť dočasnú vládu. Lídri západných krajín už nadviazali kontakty s vodcami revolúcie a zaručili im predtým schválenú pôžičku z eurovalu. Starý režim prehovoril posledné slová a teraz dajme priestor tej novej... .

Obrazovka sa vypne. Théseus sedí zronený pri bielych šatách, ktoré v zlosti začne trhať. Po chvíli sa upokojí a hľadá do geta.

Théseus: Kiež mohol by som miesto teba zomrieť, dieťa moje!

Na námestie vtrhnú povstalci. Tma.

Koniec.

